

Oostelijke trek van de Kraanvogel (Grus grus) in het najaar van 1979

Inleiding

Kraanvogels zijn vreemde beesten. Soms denk je dat je erachter bent gekomen waarom en wanneer ze trekken en dan blijkt in de praktijk dat je je weer eens vergist hebt. De natuur blijft onberekenbaar.

Trokken de Kraanvogels in de herfst van 1976 zeer westelijk en massaal door (tot in Zeeland en Engeland), in het najaar van 1978 zeer laat - (zie Blauwe Klauwier 4, sept. '79). Dit jaar waren ze op de "normale tijd" maar zeer oostelijk.

In de Kempen bleek dit uit de geringe aantallen die werden waargenomen en slechts zelden pleisterend werden gezien. De grote massa is veel oostelijker doorgetrokken, misschien over Limburg, maar veel waarschijnlijk over West-Duitsland. In de Ospelse Peel verbleef een troepje Kraanvogels enige dagen.

Deze ver van ons verwijderde trek heeft bij de vele trouwe luisteraars en kijkers misschien wel voor wat teleurstelling gezorgd, vooral bij hen die eindelijk hadden gehoopt op een kansje de nachtelijke stilte achter het koude, wagenwijd openstaande zolderraam verbroken te horen door de trompetterende roepen van een troep Kraanvogels.

Hen wil ik wederom vast bedanken voor de waakzaamheid waarmee zij dit najaar geleefd hebben.

Het verloop van de waarnemingen

De eerste Kraanvogels waren dit jaar al erg vroeg. Op zondagmiddag 23 september 1979 gebeurde het..... Het was erg mooi weer, zonnig met flinke, witte, hoogoverdrijvende cumulus-wolken en een ideale thermiek. Een 8-tal leden van de VWG zaten in huize Jacobs geschaard achter de mikroskopen om watermonsters van de Brilduikervijver "De Hees" te determineren. Op weg naar huize Jacobs zag ik een 5-tal Buizerds boven het centrum van Valkenswaard cirkelen. Bij Wim werd meteen de telescoop in de tuin gezet en na 5 Buizerds en 1 Sperwer ontdekte ik stomtoevallig 3 miniskule stipjes die in driehoeksformatie onder het witte decor van een der wolkenmassa's vlogen in westelijke richting. De 40 x 60 telescoop van bekend, felomstreden merk werd er op gericht en hoewel nog niet erg groot bleken dit toch wel degelijk Kraanvogels te zijn die naar schatting op een hoogte van tussen de 2- en 3000 m. vlogen. Getuigen waren: Wim, Peer, Jacques, Lex, Pieter, Agnes, Marco en ikzelf. Diezelfde zondagmiddag werd er op een weiland in de Logt naast het omleidingskanaal van de Beerze bij landgoed "De Baest" nog 1 ex. gezien (med. F. van Avendonk), waarneming Loek Hilgers. Een tijdlang was het, zoals te verwachten viel, rustig, totdat op dinsdagavond 23 oktober Jacques me belde met wat waarnemingen:

14-10 Oisterwijk, Diaconessenven, 16.30 u. 15 exx. naar z. L.Hilgers

18-10 Veldhoven d'Ekker, ca. 15.exx. naar zzw, F.v.d.Waardenburg

21-10 Oirschot, 2 exx., Hr. van Laarhoven.

23-10 Bladel, 13.30 ur. 40 exx. naar w., Jan Wouters

Reusel, 14.45 u. 44 exx. langdurig rondcirkelend waarna naar zw., mevr. v.d.Voort

Reusel, 19.45 u., groep gehoord, naar zw. Wim v.d. Voort

Heeze, 19.30 u. groep geh. zuidelijke richting, J.C.v.d. Kerkhof

Oisterwijk (Kampina), 18.30 u. 1 ex. pleisterend, F.v.Avendonk

Geldrop(de Zeggen), 18.45 u. groep geh. naar Strabrechtse heide

Henk Hendriks.

Eersel, 19.00 u. groepje gehoord, med. Hein Prinsen.

- 24-10 Budel-Dorplein, 17.00 u. ca. 30 exx. naar zuid, med. Adri Jaspers  
Son, 16.30 u. 13 exx. naar z., Marcel Silbius  
26-10 Heeze(Graffen, Strabrecht) 16.30 3 exx. ter plaatse en rondvliegend  
)Pieter Wouters en Peer Voorn).  
28-10 Valkenswaard(Malpie), 17.00 u. 2 exx. naar zw., Herman Voorn  
09-11 Vessem(Groot Meer), 14.00 u. 1 ex. ter plaatse en daarna naar zw.  
(Lex Peeters)  
20-11 Boxtel, 3 exx. naar zw., Hr. Faubert  
21-11 Mierlo (Strabrecht), 11.00 u. 25 exx. naar zo. Henk Hendriks  
12-12 Tilburg (Stokhasselt) 13.15 u. 4 exx. naar z., Ad van Poppel

In totaal dus 19 najaarswaarnemingen uit de Kempen in totaal 207 exx.  
betreffend met daarbij nog 4 waarnemingen van troepjes die wel hegoord  
maar niet gezien werden ('s avonds), maar boven de 300 zal het eind-  
totaal waarschijnlijk niet gelegen hebben. Een mager jaar dus in verge-  
lijking met vorig jaar, toen maar liefst 2107 - 2241 exx. werden waar-  
genomen, verspreid over een 40-tal waarnemingen. De oorzaak daarvan heb  
ik nog niet gevonden.

Oplossingen en waarnemingen kunnen worden gestuurd naar:

Peter Voorn

Den Haas 63

5555 AE Valkenswaard, tel. 04902 - 12106